

Моніторинговий звіт

Санкційні обмеження у енергетичному секторі

Січень 2026

Ключові події січня 2026 року

04

Моніторинг санкцій введених проти "тіньового флоту" росії

05

Санкції ЄС проти росії

06

Використання заморожених активів росії на користь України

07

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету росії

09

Рівень використання ЄС енергоресурсів з росії

16

Вплив санкцій на енергетичний сектор росії

18

Інші санкційні події

23

Офіційні джерела моніторингу виконання санкцій

30

ЄС представив проєкт 20-го пакету санкцій, що включає повну заборону морських послуг для російської сирої нафти та розширення санкцій проти тіньового флоту рф.

Країни ЄС офіційно затвердили регламент про поетапне припинення імпорту газу з росії до 2027 року, а також набула чинності заборона щодо імпорту нафтопродуктів, виготовлених з сирої російської нафти.

Парламент ЄС затвердив умови надання Україні кредиту на 2 роки на 90 млрд. EUR, де 30 млрд. EUR - це макро-фінансова бюджетна допомога, а 60 млрд. EUR - підтримка українського ВПК.

Рада ЄС з 1 лютого 2026 року ухвалила рішення знизити "потолок" ціни на російську нафту до 44,1 USD за барель. Раніше він був встановлений на рівні 60 USD за барель, а восени 2025 року знижений до 47,6 USD.

В січні 2026 року нові заходи щодо суден, які є частиною російського «тіньового флоту» нафтових танкерів і сприяють енергетичним доходам росії не запроваджувались, але з січня 2026 року були здійснені перші арешти танкерів тіньового флоту росії військовими США: IMO 9306562 (найменування M SOPHIA, PONE, RHEIN) і IMO 9230880 (MARINERA, BELLA 1 M). Франція також затримала у Середземному морі нафтовий танкер Grinch, IMO 9288851.

Нафтогазові доходи бюджету рф в січні 2026 склали 5,18 млрд. USD*, що на 0,53 млрд. USD* (9,26%) менше за попередній місяць (5,71 млрд. USD*) та на 3,33 млрд. USD* (39,11%) менше за середній дохід 2025 року (8,51 млрд. USD*).

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

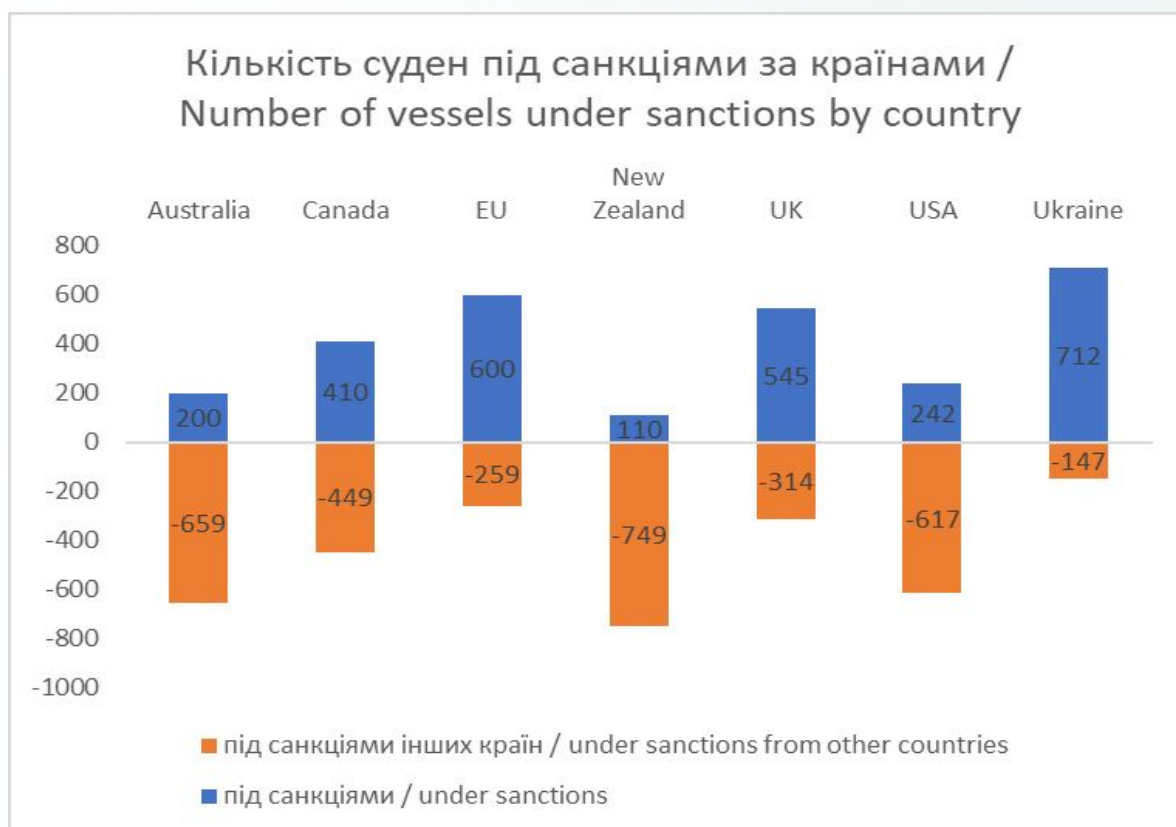
Моніторинг санкцій, введених проти тіньового флоту росії

Санкції ЄС, США, Британії, НЗ, Австралії, Канади та України

Санкції проти тіньового флоту рф введені ЄС і окремими країнами у відповідь на порушення запровадженою G7 стелі ціни нафти і нафтопродуктів, а також з метою перешкоджання рф в просуванні свого ЗПГ. За межами ЄС основними країнами, які ввели санкції проти тіньового флоту є: Великобританія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія і Україна. **Всього зазначені країни запровадили санкції проти 859 суден, які належать власникам з різних країн і перебувають під прапорами різних країн.**

3 січня 2026 року були здійснені перші арешти танкерів "тіньового флоту" росії військовими США: IMO 9306562 (найменування M SOPHIA, PONE, RHEIN) і IMO 9230880 (MARINERA, BELLA 1 M). Франція також затримала у Середземному морі нафтовий танкер Grinch, IMO 9288851.

Кількість суден, що знаходяться під санкціями кожної з зазначених країн, а також кількість суден, що не попали під санкції в такій країні, але знаходяться під санкціями хоча б однієї з зазначених вище країн зображено на діаграмі нижче.

* Інформація підготовлена станом на 31 січня 2025 року за даними Регламенту Ради (ЄС) № 2025/2033 від 23.10.2025, Регламенту (ЄС) № 833/2014, Офісу санкцій Австралії, Міністерства закордонних справ і торгівлі Нової Зеландії, Санкційного списку Великої Британії, Офісу з контролю за іноземними активами США (OFAC), Положення про спеціальні економічні заходи (рф) (SOR/2014-58) Канади, Державного реєстру санкцій Апарата РНБО України.

Санкції ЄС проти росії

6

ЄС забороняє імпорту нафтопродуктів та газу з росії

З 21 січня 2026 року набула чинності заборона ЄС на нафтопродукти, виготовлені з російської сирої нафти. Рішення було ухвалене ще 18 липня 2025 року в межах 18-го пакета санкцій ЄС проти росії, однак вступило в силу лише через шість місяців після затвердження. ЄС і Велика Британія 2025 року імпортували близько 290 тис. б/д нафтопродуктів, виготовлених із російської сирої нафти, з них 80% перероблено в Індії та 15% у Туреччині. Тепер компанії повинні надавати докази того, що сировина, використана для виробництва імпортованих нафтопродуктів — дизельного, реактивного пального чи мазуту — не була російського походження. Заборона не поширюється на пальне, вироблене на НПЗ MOL у Дунаї (165 тис. б/д) й у Братиславі (124 тис. б/д), оскільки Угорщина й Словаччина отримали виняток через відсутність виходу до моря. Якщо НПЗ третьої країни переробляє одночасно російську й не російську нафту, ЄС вимагає доказів, що підтверджують або розділення потоків, або відсутність перероблення російської нафти протягом 60 днів.

Джерело:

- [Набула чинності заборона на імпорту до ЄС пального з російської нафти: що змінилося |](#)

Рада ЄС 26 січня 2026 року надала фінальне схвалення законодавству, яке передбачає повну заборону імпорту природного газу з РФ до кінця 2027 року. Проти ухвалення закону проголосували Угорщина та Словаччина, тоді як Болгарія утрималася. Угорщина заявила, що оскаржуватиме рішення в Суді ЄС. Водночас, закон був затверджений більшістю, що дозволило обійти блокування країн, які залишаються залежними від російських енергоносіїв. До 2022 року росія забезпечувала понад 40% газового імпорту ЄС. У 2025 році ця частка скоротилася до 13%. Водночас, окремі країни ЄС продовжують сплачувати Росії за нафту, газ та ЗПГ, що суперечить задекларованій підтримці України.

Нові правила передбачають чіткий графік припинення імпорту, залежно від типу контрактів та виду газу:

- Короткострокові контракти (укладені до 17.06.2025 року): заборона на імпорту ЗПГ з 25.04 2026 року, а для трубопровідного газу - з 17.06 2026 року;
- Довгострокові контракти на ЗПГ: заборона діятиме з 01.01.2027 року, що узгоджується з 19-м пакетом санкцій ЄС;
- Довгострокові контракти на трубопровідний газ: поетапна відмова розпочнеться 30.09.2027 року (за умови досягнення цілей щодо заповнення сховищ) і має бути остаточно завершена не пізніше 01.11. 2027 року.

Закон забороняє компаніям з ЄС укласти нові контракти на постачання газу з РФ та зобов'язує припинити дію чинних договорів. За невиконання вимог компаніям загрожують фінансові санкції у розмірі до 3,5% їхнього світового річного обороту.

Джерело:

- <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/01/26/russian-gas-imports-council-gives-final-greenlight-to-a-stepwise-ban/>

Використання заморожених активів росії на користь України

Позиція України

Парламент ЄС 11 лютого 2026 року ухвалив умови щодо надання Україні кредиту на 2 роки на 90 млрд. EUR. Україна буде повертати цей кредит лише у випадку отримання репарацій від росії, відсотки за користування покриває ЄС. У наданні кредиту беруть участь 24 з 27 країн ЄС. Словаччина, Угорщина та Чехія відмовилися. Розподіл виглядає наступним чином:

- 30 млрд. EUR - бюджетна підтримка (у формі макро-фінансової допомоги чи Ukraine Facility, розбивку ухвалить Європейська рада);
- 60 млрд. EUR - на підтримку української оборонної промисловості. Хоча мова йде про публічні інвестиції України у власну оборонну промисловість (імовірно, через державний бюджет), то далі Єврокомісія роз'яснює, що купувати зброю і боєприпаси можна у виробників з ЄС, України або Швейцарії, Ісландії чи Норвегії. Лише за умови, що виникає потреба купувати зразки, які не мають аналогів в цих країнах, і за погодження з Єврокомісією, їх можна буде замовити в третіх країнах.

Україна може проводити закупівлі сама, а також делегувати це країнам-членам, Європейському оборонному агентству, міжнародним організаціям. Кошти можна буде використовувати на найбільш нагальні потреби, за погодженням з Єврокомісією. Наприклад, в разі завершення активних бойових дій в 2026-2027 роках, можна буде переспрямувати кошти на відновлення. Для отримання бюджетної допомоги, Україна традиційно повинна буде виконувати умови щодо реформ у сфері збільшення доходів бюджету, антикорупції, стабільності та прозорості державних фінансів тощо. Ці умови будуть викладені в Меморандумі про взаєморозуміння між Єврокомісією та Урядом України. В Ukraine Facility також планується додати нові умови на нові гроші - Єврокомісія пропонує, щоб ці умови стосувались посилення верховенства права та боротьби з корупцією. Яка саме частина грошей надійде в Державний бюджет, залежатиме від потреб України, викладених в Ukrainian Financing Strategy, яку Україна кожного року буде подавати Єврокомісії. Очікується офіційне ухвалення пакету Радою Європи.

Джерело:

- <https://www.politico.eu/article/eu-ambassadors-near-deal-ukraine-loan/>

ЄС виділив перші 10 млн. EUR на розвиток функціонування спеціального трибуналу щодо злочину агресії росії проти України, який створюють під егідою Ради ЄС. Раніше, угода про створення спеціального трибуналу підписали у червні 2025 року.

Джерело:

- [соцмережа X](#)

Використання заморожених активів росії на користь України

Позиція ЄС

Європейський парламент 20 січня 2026 року підтримав застосування термінової процедури до трьох законопроєктів, які відкривають ЄС можливість надати Україні позику на 90 млрд. EUR у 2026–2027 роках. А саме:

- Щодо розширеного співробітництва щодо створення кредиту для України;
- Регламент про імплементацію посиленої співпраці щодо заснування кредиту підтримки України на 2026 та 2027 роки;
- Про внесення змін до Регламенту 2024/792 про створення Фонду для України (Ukraine Facility).

Перший з них – базовий, який дозволяє створити кредит для України на базі механізму розширеного співробітництва з ЄС – вже пройшов схвалення Радою ЄС і був проголосований для затвердження Європарламентом 21 січня 2026 року. Інші два законопроєкти мають пройти процедуру узгодження в Раді ЄС та Європарламенті, і будуть виставлені на голосування на наступній сесії Європарламенту 9 - 12 лютого 2026 року. Як наголошували європейські та українські посадовці, фінансові ресурси бюджету України можуть вичерпатися вже у квітні 2026, тому терміновий розгляд законопроєктів дає можливість почати виплати Києву на початку другого кварталу 2026 року. Раніше, 14 січня 2026 року Європейська комісія ухвалила пакет законодавчих пропозицій, які дозволять надати Україні кредит на 90 млрд. EUR від ЄС на забезпечення її фінансових та військових потреб у 2026 та 2027 роках. До цього, 18 - 19 грудня 2025 року Європейська рада прийняла рішення надати Україні позику в розмірі 90 млрд. EUR на 2026-2027 роки із запозичень ЄС на ринках капіталу, забезпечених резервами бюджету ЄС на основі механізму розширеного співробітництва з Україною.

Джерела:

- [Європарламент схвалив термінову процедуру для надання Україні 90 млрд в 2026-2027 | Європейська правда](#)
- [ЄП погодив терміновий розгляд кредиту ЄС для України](#)

Рада ЄС з 1 лютого 2026 року ухвалила рішення знизити цінову “стелю” на російську нафту до 44,1 USD за барель. Раніше вона була встановлена на рівні 60 USD за барель, а восени 2025 року знижена до 47,6 USD. Мета - стримувати надходження росії від експорту нафти, підтримуючи енергетичну політику ЄС.

Джерело:

- [Implementing regulation - EU - 2026/124 - EN - EUR-Lex](#)

Україна у лютому отримає третій платіж від Euroclear на 1,4 млрд. EUR (загалом 3,3 млрд. EUR), який у 2025 році отримав 5 млрд. EUR відсоткових доходів від інвестування заблокованих російських активів, що на 26% менше, ніж у 2026 році.

Джерело:

- <https://www.euroclear.com/newsandinsights/en/press/2026/mr-06-euroclear-delivers-strong-2025-results.html>

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф у січні 2026 року

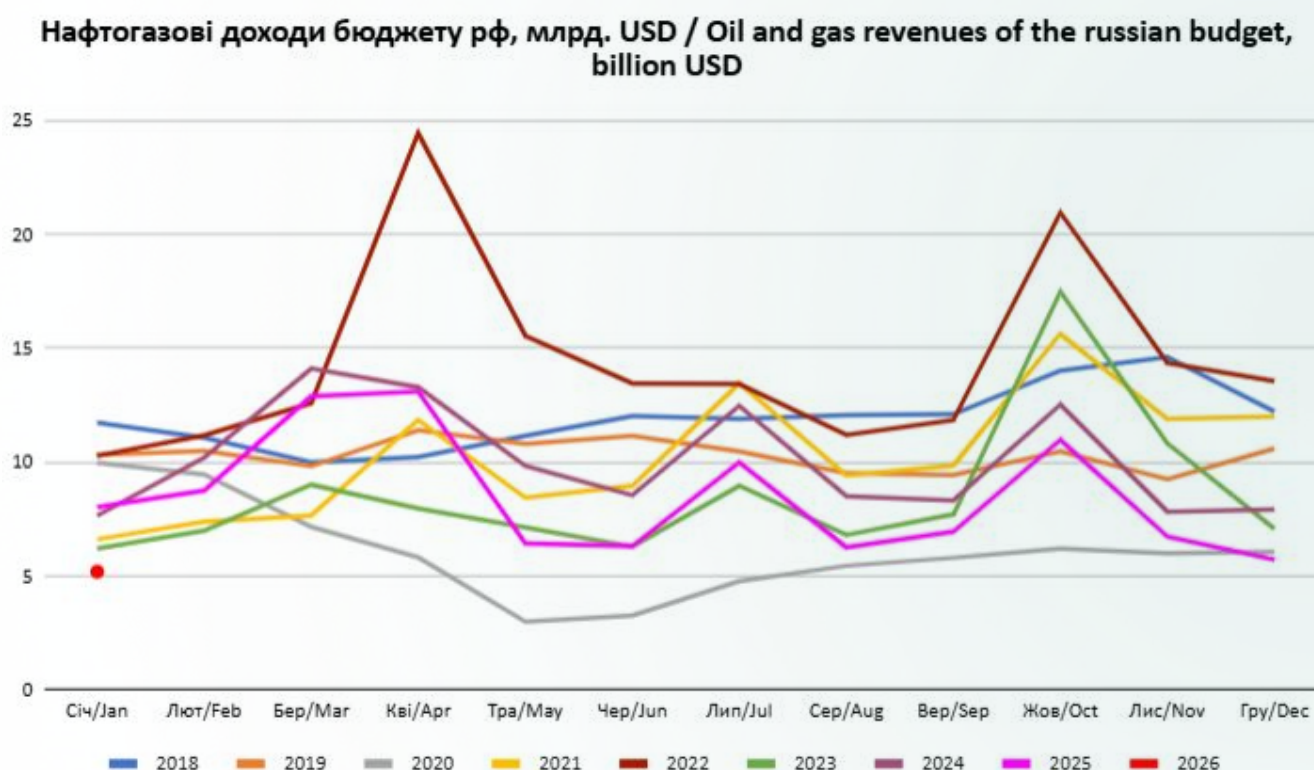
Нафтогазові доходи бюджету рф

Основною метою санкцій є позбавлення країни-агресора бюджетних коштів на ведення війни, з огляду на що ми проводимо моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф для оцінки ефективності санкцій.

У лютому 2026 з'явилися дані міністерства фінансів рф за січень 2026, що дало нам можливість прослідкувати обсяги нафтогазових доходів бюджету рф з січня 2018 року до січня 2026 року.

Нафтогазові доходи (всього): нафтогазові доходи бюджету рф в січні 2026 склали 5,18 млрд. USD*, що є найменшою сумою січневих доходів за весь період моніторингу. Максимальна сума доходів була в січні 2018 року - 11,72 млрд. USD.* Сума доходу за січень на 0,53 млрд. USD* (9,26%) менше доходу за попередній місяць - 5,71 млрд. USD* та на 3,33 млрд. USD* (39,11%) менше за середній дохід 2025 року - 8,51 млрд. USD.*

З повним графіком змін щомісячних нафтогазових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – січень 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

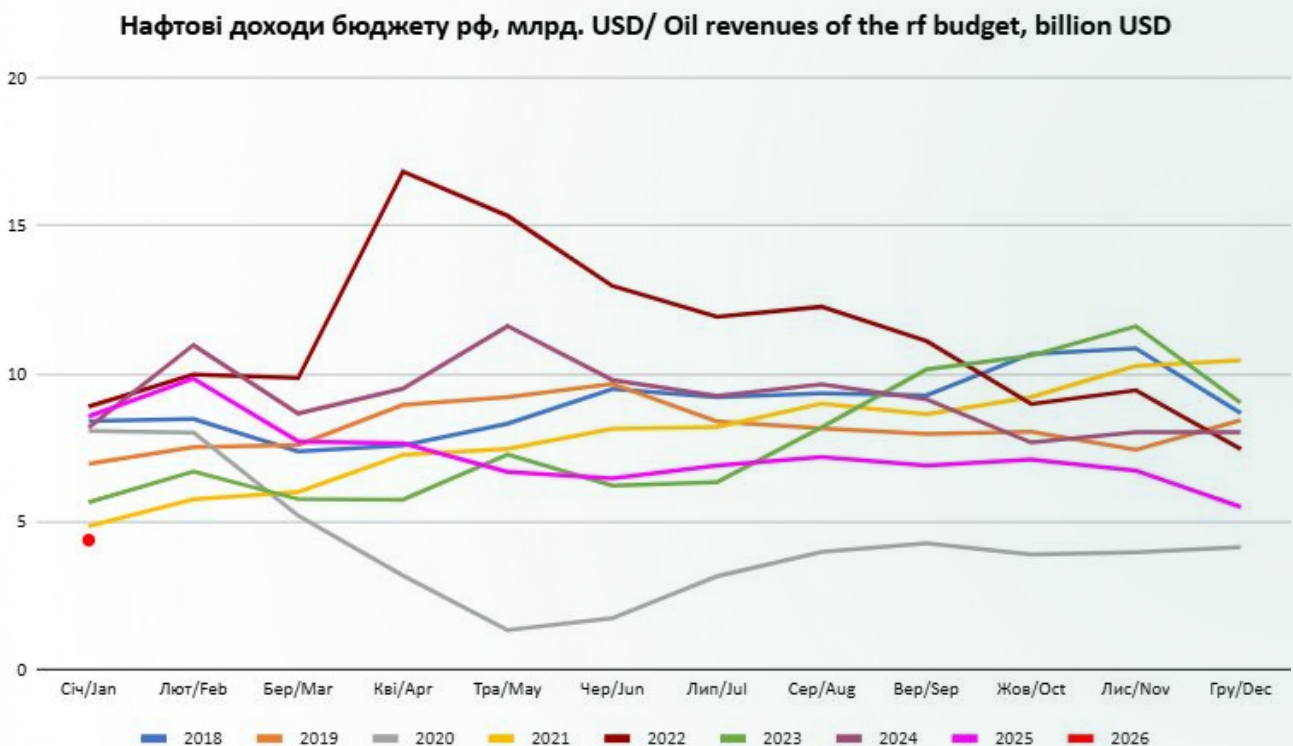
Моніторинг нафтових доходів бюджету рф у січні 2026 року

Нафтові доходи бюджету рф

Нафтові доходи: нафтові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин (ПБКП) та експортного мита в січні 2026 року склали 4,37 млрд. USD*, найбільша сума доходу в січні була в 2022 році і складала 8,88 млрд. USD*. Сума доходу січня на 1,12 млрд. USD* (20,39 %) менша за попередній місяць (5,49 млрд. USD*) та на 2,89 млрд. USD* (39,81%) менша за середній дохід 2025 року (4,37 млрд. USD*). Найменша сума доходу в січні за обраний період моніторингу була в 2026 році - 4,37 млрд. USD*.

Збільшення податкових надходжень до бюджету рф від ПБКП не завжди свідчить про збільшення обсягів видобутку нафти чи збільшення фактичної вартості її продажу. Це зумовлено специфікою оподаткування, що залежить від динаміки світових нафтових цін. Тобто, при збільшенні світових цін на нафту, навіть при незмінності обсягів видобутку і фактичної ціни продажу, надходження до бюджету країни-агресора будуть збільшуватися слідом за світовою ціною нафти.

Графік змін щомісячних нафтових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – січень 2026 року наведений нижче.

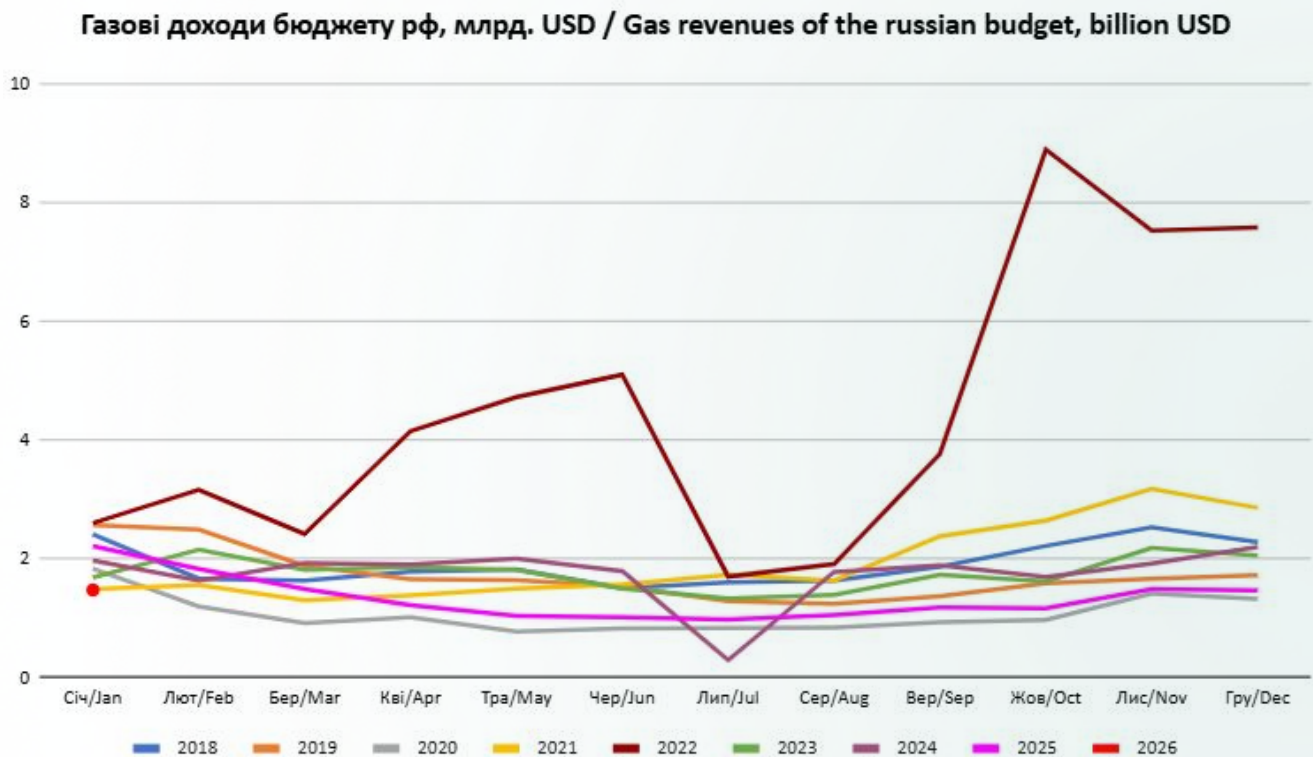
* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг газових доходів бюджету рф у січні 2026 року

Газові доходи бюджету рф

Газові доходи: газові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин та експортного мита в січні 2026 склали 1,47 млрд. USD*, що є найменшою сумою січневих доходів за весь період моніторингу з 2022 року. Найбільша сума доходів в січні була в 2022 році і складала 2,59 млрд. USD*. Сума доходу січня на 0,01 млрд. USD* (0,52%) більша за попередій місяць (1,46 млрд. USD*) та на 0,13 млрд. USD* (9,60%) більше за середні доходи попередніх місяців 2025 року (1,34 млрд. USD*).

З повним графіком зміни щомісячних газових доходів бюджету рф за період січень 2018 року – січень 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф у січні 2018 - 2026 роках

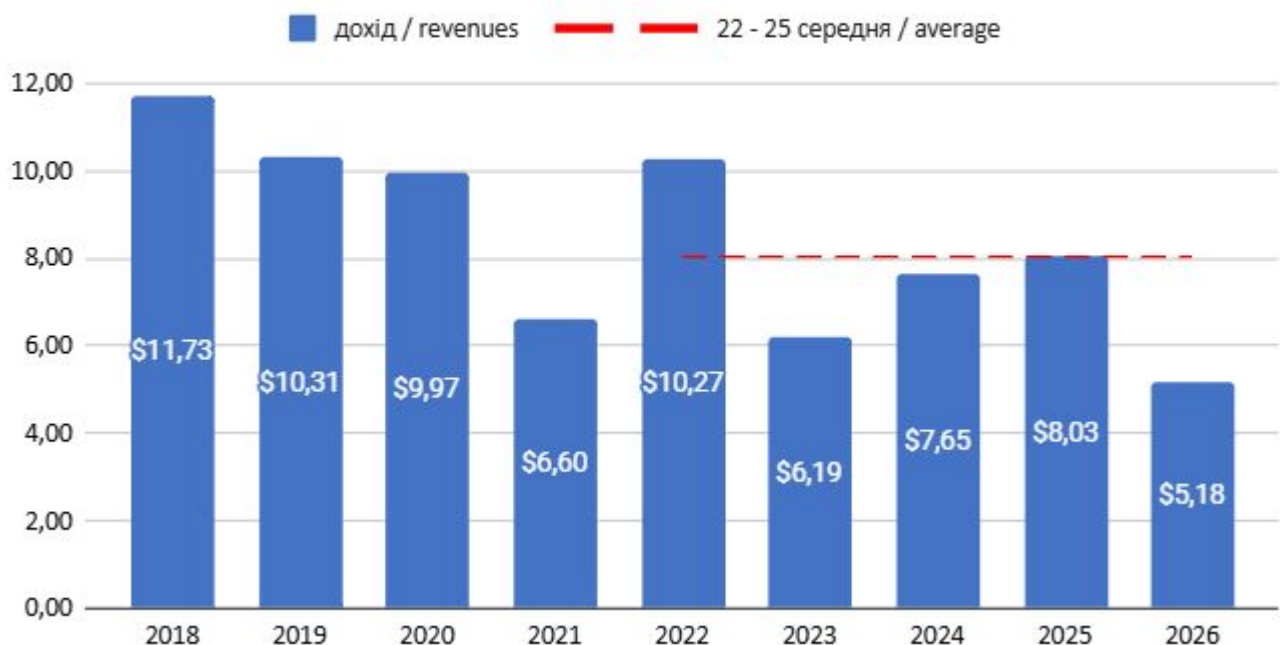
Нафтогазові доходи бюджету рф

Щомісячний моніторинг наведений вище надає розуміння трендів щодо збільшення або зменшення доходів від місяця до місяця протягом року і в порівнянні з цими ж місяцями інших років, але не дає розуміння щодо обсягу доходів, що накопичує бюджет у відповідному році в порівнянні з іншими роками. З метою відслідковування і порівняння доходів бюджету за відповідні періоди років ми пропонуємо Вашій увазі діаграми для візуального порівняння рік до року з 2018 до 2026.

Нафтогазові доходи (всього): нафтогазові доходи бюджету рф в січні 2026 склали 5,18 млрд. USD*, що на 2,85 млрд. USD* (35,49%) менше за січень 2025 р. (8,03 млрд. USD*) та на 2,85 млрд. USD* (35,52%) менше за середній січневий дохід з 2022 до 2025 років (8,03 млрд. USD*). Максимальна сума доходу за відповідний період була в 2018 році – 11,73 млрд. USD*. Найменша сума січневого доходу за обраний період моніторингу була в 2026 році – 5,18 млрд. USD*.

З діаграмою змін нафтогазових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

Нафтогазові доходи бюджету рф за роками, млрд. USD / Oil and gas revenues of rf budget by years, bill. USD

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтових доходів бюджету рф у січні 2018 - 2026 роках

Нафтові доходи бюджету рф

Нафтові доходи: нафтові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин (ПВКП) та експортного мита за січень 2026 року склали 4,37 млрд. USD*, що на 4,18 млрд. USD* (48,89%) менше за відповідний період 2025 р. (8,55 млрд. USD*) та на 3,44 млрд. USD* (44,07%) менше за січневі доходи з 2022 до 2025 років (7,82 млрд. USD*). Найбільша сума доходів за відповідний період була в 2022 році і складала 8,89 млрд. USD*. Найменша сума доходів за вказаний період була в 2026 році - 4,37 млрд. USD*.

Збільшення податкових надходжень до бюджету рф від ПВКП не завжди свідчить про збільшення обсягів видобутку нафти чи збільшення фактичної вартості її продажу. Це зумовлено специфікою оподаткування, що залежить від динаміки світових нафтових цін. Тобто, при збільшенні світових цін на нафту, навіть при незмінності обсягів видобутку і фактичної ціни продажу, надходження до бюджету країни-агресора будуть збільшуватися слідом за світовою ціною нафти. З діаграмою змін нафтових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг газових доходів бюджету рф у січні 2018 - 2026 роках

Газові доходи бюджету рф

Газові доходи: газові доходи бюджету рф від податку на видобуток корисних копалин та експортного мита за січень 2026 склали 1,47 млрд. USD*, що на 0,74 млрд. USD* (33,44%) менше за відповідний період 2025 року (2,21 млрд. USD*) та на 0,64 млрд. USD* (30,46%) менше за січневі доходи за весь період моніторингу з 2022 до 2025 років (2,11 млрд. USD*).

Найбільша сума доходів за зазначений період моніторингу була в 2022 році і склала 2,60 млрд. USD*.

З діаграмою змін газових доходів бюджету рф за відповідний період з 2018 року до 2026 року можна ознайомитись нижче.

Газові доходи бюджету рф за роками, млрд. USD / Gas revenues of rf budget by years, bill. USD

* За даними міністерства фінансів рф і за курсом центрального банку рф рубля до долару США на 25 число відповідного місяця.

Моніторинг нафтогазових доходів бюджету рф у січні 2026 року

15

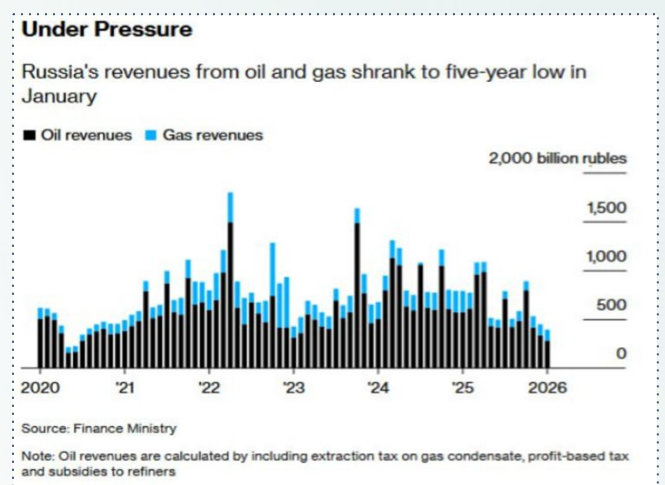
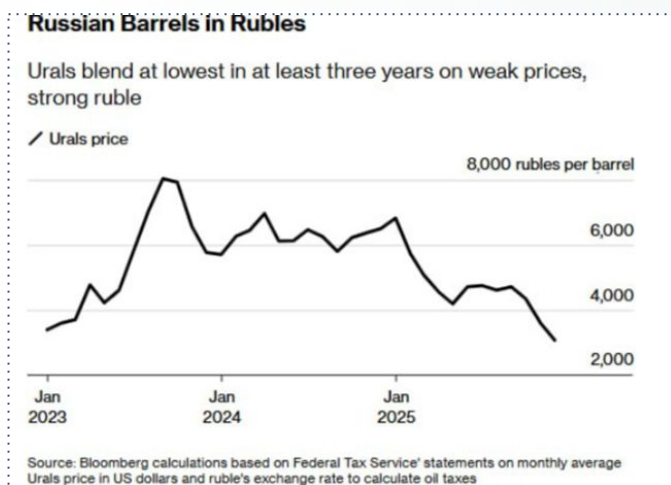
Нафтогазові доходи бюджету рф

Доходи російського бюджету від нафти й газу у січні 2026 року обвалилися вдвічі (або - 50,2%) у річному вимірі та досягли найнижчого рівня з липня 2020 року. Це різко посилило тиск на бюджет, який критично залежить від сировинних надходжень. У січні надходження становили 393,3 млрд. рублів (або 5,1 млрд. USD), що суттєво менше як у порівнянні з січнем 2025 року, так і з груднем, коли доходи сягали 447,8 млрд. рублів (54.5 млрд. рублів або -12,2%). Основними причинами падіння є зниження світових цін на нафту та зміцнення рубля.

Доходи від нафти й газу залишаються ключовим джерелом наповнення федерального бюджету рф, забезпечуючи майже чверть усіх надходжень. Водночас бюджет зазнає значного тиску через високі витрати на оборону та безпеку після початку війни проти України у лютому 2022 року. За підсумками 2025 року дефіцит бюджету рф становив 5,6 трлн. рублів, або 2,6% ВВП.

У 2026 році російська влада очікує отримати 8,92 трлн. рублів доходів від продажу нафти й газу при ціні на нафту марки Urals 59 USD за барель і обмінному курсі 92,2 руб. за USD 1, що значно вище від поточних рівнів. Наразі цифри підтверджують накопичувальний ефект обмежень, тому що **дисконт Urals до Brent розширився до 26 USD, а реальна ціна бареля впала до 39 USD**. Загальні доходи федерального бюджету рф прогнозуються на рівні 40,283 трлн. рублів.

Водночас у 2025 році надходження від нафти й газу знизилися на 24% – до 8,48 трлн. рублів, що також стало найнижчим показником з 2020 року. За підсумками 2025 року дефіцит бюджету рф становив 5,6 трлн рублів, або 2,6% ВВП, що підкреслює поглиблення фінансових проблем держави-терориста.

Джерела:

- [Russian Oil Revenues Plunge to Five-Year Low on Sanctions, Ruble - Bloomberg](#)
- [Russia's oil and gas revenue halved in January y/y to lowest since July 2020 | Reuters](#)

Рівень використання ЄС енергоресурсів з росії

16

Використання енергоносіїв рф в ЄС

Залежність ЄС від двох найбільших постачальників ЗПГ — США (63%) й рф (18%) — у січні досягла рекордних 80%, що викликає занепокоєння щодо відсутності диверсифікації. Решта 19% зі 100% забезпечили інші постачальники — Алжир, Катар, Норвегія. Це найнижча частка альтернативних постачальників із 2017 року. Зростання імпорту з США характеризується торговельною угодою 2025 року, яка передбачає закупівлю американських енергоносіїв на 750 млрд. USD до 2028 року. Тим часом, постачання російського ЗПГ залишаються високими, що пов'язано із формування запасів - 92,6% всього експорту ЗПГ з проєкту «Ямал ЗПГ» у січні — 1,7 млн. тонн — було спрямовано до ЄС (зростання +8% до січня 2025 року). Альтернативні напрямки залишаються обмеженими, що свідчить про збереження критичної залежності проєкту «Ямал ЗПГ» від ринку ЄС. Франція й Бельгія у січні отримали понад 40% свого ЗПГ з рф і приблизно стільки ж з США. Німеччина, найбільший енергетичний ринок ЄС, імпортувала весь свій ЗПГ з США. ЄС також розглядає можливість збільшення імпорту з Катару, Канади й Північної Африки. Зростання потоків ЗПГ у січні було зумовлене підвищеним попитом через сильні морози й падінням експорту з Алжиру. Очікується, що споживання ЗПГ у ЄС у 2026 році досягне історичного максимуму. Особливо гостро проблема стоїть у Німеччині, де газові сховища заповнені менш ніж на третину — значно нижче від сезонної норми, тоді як зима ще триває.

Джерело:

- https://www.urgewald.org/en/media/russian-lng-flows-eu-remain-dominant-january-2026-ahead-eu-and-uk-sanctions-decisions?utm_source=chatgpt.com

росія опустилася на четверте місце серед постачальників газу до ЄС у 2025.

Лідерами експорту газу до ЄС залишаються Норвегія (97,1 млрд. куб. м.), США (82,9 млрд. куб. м.) та Алжир (38,6 млрд. куб. м). російські компанії поставили близько 38 млрд. куб. м., поступившись одразу трьом конкурентам. Загальний імпорт газу країнами ЄС у 2025 році зріс на 5,3% — до 313,6 млрд. куб. м., але частка росії в цих поставках продовжує скорочуватися.

Джерело:

- [European natural gas imports](#)

У січні 2026 року ЄС імпортував 2,276 млрд. куб. м. ЗПГ з росії — рекордний показник

через формування запасів до введення заборони у 2027 році. Загальний обсяг імпорту ЗПГ до ЄС за місяць - 12,2 млрд. куб. м., що на 1,3% більше, ніж у грудні, і на 6% вище рівня січня 2025 року. Поставки з США, зросли на 18% і досягли 8 млрд. куб. м. (з Африки - 772 млн. куб. м., з Близького Сходу — 571 млн. куб. м. ЗПГ). У 2025 році експорт російського ЗПГ до ЄС знизився на 5,6%.

Джерело:

- https://t.me/Energy_Frontline

Рівень використання ЄС енергоресурсів з росії

Використання енергоносіїв рф в ЄС

Загальний імпорт газу до ЄС в 2025 році

- Сукупний імпорт природного газу (ЗПГ + трубопровідні поставки) зріс з 900 млн. куб.м./добу у 2024 року до 937 млн. куб.м./добу у 2025 році, що на 15% нижче рівня 2021 року (1 102 млн. куб.м./добу).

російський газ

- Трубопровідні поставки «газпрому» скоротилися з 85 млн. куб.м./добу у 2024 році до 46 млн. куб.м./добу у 2025 році. Частка «газпрому» в імпорті газу ЄС знизилась з 9% до 5%.

ЗПГ

- Поставки скрапленого природного газу зросли з 325 млн. куб.м./добу у 2024 році до 418 млн. куб.м./добу у 2025 році.
- Частка ЗПГ в імпорті ЄС збільшилась з 36% до 45%.

Трубопровідні поставки з інших країн

- Поставки з Норвегії зменшилися з 367 до 354 млн. куб.м./добу.
- Частка Норвегії знизилась з 41% до 38%, інших країн — з 14% до 12%.

Порівняння 2021 року порівняно 2025 роком

- Поставки «газпрому»: 398 → 46 млн. куб.м./добу, частка 36% → 5%.
- ЗПГ: 227 → 418 млн. куб.м./добу, частка 21% → 45%.
- Поставки з Норвегії, Азербайджану та Північної Африки: 478 → 473 млн. куб.м./добу, але їхня частка зросла з 43% до 50%.

У 2025 році до терміналів ЄС було транспортовано понад 15 млн. тонн ЗПГ з "ямалу", що принесло кремлю приблизно 7,2 млрд. EUR. Хоча Європа скоротила постачання трубопровідного газу з росії після повномасштабного вторгнення в Україну, частка ЄС у світових поставках з "ямалу" зросла за останній рік з 75,4% у 2024 році до 76,1% у 2025 році. Цей імпорт є законним, і ЄС не поспішає забороняти російські поставки ЗПГ, зокрема через їх залежність в Східній Європі.

Джерела:

- <https://www.theguardian.com/world/2026/jan/08/eu-accused-of-fuelling-putins-war-by-importing-russian-liquefied-natural-gas>
- https://t.me/Energy_Frontline

У грудні 2025 року п'ять найбільших імпортерів ЄС витратили 1,4 млрд. EUR на закупівлю енергоресурсів з рф (газ, ЗПГ). Найбільшим покупцем залишалася Угорщина, далі - Франція та Бельгія. У 2025 році країни ЄС витратили 7,2 млрд. EUR на закупівлю російського ЗПГ. Основні обсяги знову надійшли з арктичного проекту "ямал ЗПГ" оператором якого є "новатек". Також, у 2026 році, Велика Британія планує запровадити заборону на надання морських послуг для ЗПГ з рф.

Джерело:

- [ЄС став четвертим покупцем російського палива у 2025 році](#)

Вплив санкцій на нафтовий сектор рф у січні 2026 року

Стан експорту нафти з рф

Країни ЄС і Україна б'ють по "тіньовому флоту" росії, позбавляючи її нафтових доходів. **Лише у 2025 році до санкційних списків було додано понад 600 танкерів**, що вдвічі більше ніж у 2024 році. Нині під санкціями перебуває близько 40% танкерів і вони змушені ходити довгими маршрутами, часто простоюють у морі та втрачають ефективність, адже продуктивність таких суден падає на 30–70%, що різко підвищує логістичні витрати. Додатковим фактором тиску стали удари України по танкерах "тіньового флоту". З кінця 2025 року атаковано 10 суден, що призвело до подорожчання перевезень. У результаті дисконт на російську нафту Urals збільшився до 27-31 USD за барель, що є максимумом з весни 2023 року. За збереження нинішніх тенденцій, нафтові та газові доходи росії можуть впасти нижче 10 млрд. USD на місяць, що посилить тиск на бюджет кремля.

Джерело:

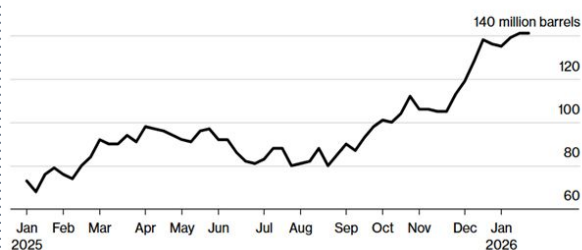
- [The West and Ukraine are capsizing Russia's shadow fleet](#)

Упродовж січня 2026 року росія експортувала нафту морем в середньому 3,27 млн.б/д, що на 600 тис. (-11,3%) б/д менше, ніж на піку перед кінцем 2025 року. У січні, Китай знову став найбільшим покупцем морської нафти, тоді як поставки до Індії різко скоротилися. Потік у індійські порти впав до 505 тис. б/д проти 1,2 млн. б/д у грудні, що стало найнижчим рівнем з листопада 2022 року. Це підриває позиції рф на ринку, який після 2022 року був критично важливим для підтримки нафтових доходів. Скорочення поставок до Індії частково компенсується Китаєм: у січні в його портах було розвантажено близько 874 тис. б/д (падіння на 37%). Така переорієнтація лише посилює залежність москви від обмеженого кола покупців. До того ж, накопичення непроданої нафти у морі стає ще одним симптомом кризи після різкого скорочення закупівель з боку індійських НПЗ. З кінця серпня **обсяг сирій нафти, що застрягла на танкерах**, зріс на 60 млн. барелів і **стабілізувався на рівні 140 млн. барелів — це рівень історичного максимуму.**

У свою чергу, поставки до Індії у січні 2026 року впали на 55,2% — мінімуму більш ніж за три роки. Це відбувається на тлі санкційних ризиків і набуття чинності заборони ЄС на імпорт нафтопродуктів, вироблених із російської нафти. У результаті десятки танкерів простоюють біля берегів Індії, частина вантажів перенаправляється до Китаю або на тимчасові сховища в Індонезії.

Russian Crude at Sea

With some buyers shunning Russian barrels the amount held in tankers has soared

Source: Vessel tracking data compiled by Bloomberg

Note: Revisions to historical data have reduced the estimates throughout, although the pattern of builds remains unchanged.

Джерела:

- [Russia Oil Exports Get Stuck at Sea Amid Pullback by Indian Refiners - Bloomberg](#)
- [Russia's Oil Exports Hold Steady While Flows to India Slump - Bloomberg](#)

Вплив санкцій на нафтовий сектор рф у січні 2026 року

Стан експорту нафти з рф

Флагманська російська нафта Urals різко подешевшала на китайському ринку після відступу індійських покупців. У січні Urals для постачання до Китаю торгується з дисконтом близько 10 USD за барель до Brent, тоді як ще в серпні росія продавала цю нафту з премією близько 1 USD. Таким чином, за п'ять місяців умови продажу погіршилися майже вдсятеро. Ключовим фактором стала різка просадка попиту з боку Індії. У результаті конкуренція за вантажі Urals ослабла, а ціни обвалилися. Тиск посилюється й логістикою: Urals відвантажується з портів європейської частини рф, що робить поставки до Китаю довгими та дорожчими порівняно з сортом ESPO, що додатково з'їдає доходи російських експортерів. Хоча імпорт Urals до Китаю з початку 2026 року зріс приблизно до 400 тис.б/д, рекордні обсяги досягаються не завдяки попиту, а через ціновий демпінг. росія компенсує втрату індійського ринку продажем нафти в Китай на дедалі гірших фінансових умовах, що підриває валютні надходження та бюджетні доходи.

Джерело:

- [Flagship Russian Oil Sinks in China After India Buyers Pull Back - Bloomberg](#)

росія змушена продавати нафту Індії майже за собівартістю через санкції та втрату ринків різко знизивши ціни на нафту — до 22 USD за барель, намагаючись утримати покупців на тлі посилення санкцій та обвалу доходів від енергоресурсів. Дисконт російської нафти Urals до Brent перевищив 24 USD за барель, що майже вдвічі більше, ніж у жовтні (у 2023–2024 роках – лише 15 USD за барель). Ще у грудні Urals продавалася в середньому по 39 USD за барель, що ледь покриває витрати на видобуток без урахування логістики. На цьому тлі світові ціни на нафту також залишаються на найнижчому рівні з 2021 року, що додатково вдарило по доходах кремля, змушуючи москву демпінгувати. Таким чином, в разі подальшого посилення санкцій у росії залишиться лише один варіант експорту — постачання трубопроводами, що ще більше звузить можливості для валютних надходжень.

Джерело:

- [Financial Times](#)

Світовий нафтовий ринок у 2026 році входить у фазу глибокого профіциту, що створює додаткові ризики для російської економіки, критично залежної від експорту сировини. Глобальний попит на нафту у 2026 році зросте до 105 млн. б/д, тоді як пропозиція сягне 109 млн б/д. рф намагається скористатися вивільненими нішами в Азії - грудні експорт нафти з рф зріс до 4,91 млн б/д, а нафтопродуктів — до 2,63 млн. б/д. Доходи від експорту формально збільшилися до 11,35 млрд, USD однак цей ефект значною мірою нівелюється різким розширенням дисконту: середня ціна Urals впала до 33 USD за барель, що в рази нижче за Brent. За умов структурного профіциту та переповнених сховищ цінам буде складно утримуватися на високих рівнях. Для росії ж це означає ще більше посилення тиску на бюджет.

Джерело:

- [World oil market faces significant surplus in first quarter, IEA says | Reuters](#)

Вплив санкцій на газовий сектор рф у січні 2026 року

Стан експорту газу з рф

Рада ЄС 26 січня 2026 року затвердила повну заборону на імпорту російського газу (трубопровідного та ЗПГ), що фактично закриває для росії європейський ринок, який забезпечував найкоротшу й найприбутковішу логістику постачань. **Найбільшого удару зазнає проєкт «ямал ЗПГ», який втрачає Європу як ключовий напрям збуту.** Спроба переорієнтації російського газу на Азію виглядає логічною, але економічно болісною. Проєкт "Arctic LNG 2" частково використовує Північний морський шлях для постачання до Китаю, а для «ямалу» доступні перевантажувальні комплекси на сході потужністю до 20 млн. тонн кожен. Однак такі маршрути означають тривалі рейси, що характеризується дефіцитом криголамного флоту, сезонними обмеженнями та різким зростанням витрат.

Джерело:

- <https://newsua.one/news-world/121084.htm>

Експорт російського трубопровідного газу до Європи в січні зріс приблизно на 10% у річному вимірі. Поставки відбувалися фактично лише через «Турецький потік» і сягнули 1,73 млрд. куб.м. — на 160 млн. куб.м. більше, ніж у 2024 році. Таким чином, Туреччина остаточно закріпилася як єдиний залишковий маршрут російського газу до Європи. Після відмови України продовжувати транзитну угоду, яка завершилася в січні 2025 року, у росії не залишилося жодних альтернативних сухопутних шляхів постачання. Середньодобовий експорт через «Турецький потік» у січні становив лише 55,8 млн.куб.м. Водночас у річному вимірі 2025-й став для російського газу в Європі провальним: експорт скоротився на 44% — до 18 млрд.куб.м., що є мінімумом із середини 1970-х років (пік постачання до ЄС - 180 млрд.куб.м. на рік у 2018–2019 роках).

Джерело:

- [Russia's pipeline gas exports to Europe jump 10% in January on year | Reuters](#)

У 2025 році «газпром» вперше поставив до Китаю більше газу, ніж до Європи (разом із Туреччиною), а також став єдиним постачальником газу в Киргизстан. росія прокачала до Китаю по «силі сибіру» 38,8 млрд. куб. м газу (+24,8% рік до 2024 року). Загалом росія забезпечує близько третини китайського імпорту газу, ставши його найбільшим постачальником. У 2025 році також зріс експорт російського газу до Центральної Азії та на Кавказ: — Казахстан, Узбекистан, Киргизстан: +22,2%, Грузія: +40,4%. Киргизстан взагалі перейшов на монопольні поставки «газпрому» після припинення імпорту з Узбекистану. Таким чином, росія втратила платоспроможний ринок ЄС і змінила його одним мега покупцем із Азії.

Джерела:

- <https://expro.com.ua/novini/postavki-rosyskogo-truboprovodnogo-gazu-do-kitayu-zrosli-do-rekordnih-388-mlrd-kub-m-u-2025>
- https://t.me/Energy_Frontline

Вплив санкцій на ЗПГ сектор рф у січні 2026 року

Стан виробництва та експорту ЗПГ з рф

росія зафіксувала спад експорту ЗПГ у 2025 році, що стало одним із помітних негативних сигналів для енергетичного сектору. росія посіла четверте місце в світі за поставками ЗПГ, відправивши на експорт 32 млн. тонн, що становить 7% від світової пропозиції. Постачання скоротилися на 7% у річному вимірі, або на близько 3 млрд куб.м., попри окремі відвантаження до Китаю. Ключовим фактором падіння стали санкції проти проєктів «ЗПГ Портова» та «кріогаз-висоцьк». Додатково зменшився експорт із найбільшого російського заводу «ямал ЗПГ» - на 7,5% за рік, що відповідає близько 2 млрд. куб.м. Санкційний тиск продовжує звужувати присутність росії на світовому ринку ЗПГ.

Джерело:

- <https://energyandcleanair.org/ua/category/financing-putins-war/monthly-analysis/>

У 2025 році росія заробила 7,2 млрд. EUR на постачанні ЗПГ до країн ЄС, що напряду підтримує воєнний бюджет та дозволяє продовжувати агресію проти України. Поставки з «ямал ЗПГ» зросли та зберігають високі обсяги надходжень - понад 15 млн. тонн ЗПГ було доставлено до портів ЄС у 2025 році. ЄС залишилася найбільшим ринком збуту з «ямал ЗПГ», який критично залежить від доступу до портів і логістичних послуг ЄС. Саме тут рф отримує можливість швидко вивозити паливо та підтримувати експортні потоки, уникаючи довгих маршрутів до Азії.

Джерело:

- [EU accused of fuelling Putin's war by importing Russian liquefied natural gas | Europe | The Guardian](#)

Експорт російського ЗПГ у 2025 році до Китаю різко зріс, але без зростання доходів - імпортовано 9,8 млн. тонн, або +18% за рік і у 51 раз більше, ніж у 2015-му. Це історичний максимум поставок. Втім, фінансового ефекту майже не було: виручка склала близько 5 млрд. USD, практично без змін порівняно з 2024 роком через падіння цін. Лише в грудні обсяги більш ніж подвоїлися, а доходи зросли приблизно лише на 50%. Китай фактично став ключовим і майже безальтернативним ринком для російського ЗПГ на тлі втрати доступу до ЄС що посилює залежність рф від одного напряду збуту і робить експорт вразливим до цінового тиску з боку Китаю. Загальний імпорт ЗПГ до Китаю скоротився на 11%.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-01-22/china-s-surprise-jump-in-russian-lng-import-s-signals-more-demand>

Сумарний видобуток природного газу в рф у 2025 році склав 663 млрд.куб.м., що на 3,2% менше, ніж у 2024 році. Причина — припинення транзиту через ГТС України. Загальний видобуток газу у грудні становив 61,9 млрд. куб.м., що на 3,9% менше, ніж у грудні 2024 року, але на 3,0% більше, ніж у листопаді 2025 року. У 2025 році виробництво ЗПГ в рф склало 32,9 млн тонн (+3,6% до 2024 року).

Джерело:

- [EU accused of fuelling Putin's war by importing Russian liquefied natural gas | Europe | The Guardian](#)

Вплив санкцій на паливний сектор рф у січні 2026 року

Виробництво та експорт палива з рф

Експорт російського мазуту до країн Азії на початку 2026 року помітно скоротився на тлі посилення західних санкцій та успішних атак українських безпілотників по російських НПЗ, що підірвало виробничі можливості галузі. У січні, росія експортувала до Азії близько 246 тис. б/д. Це свідчить про третє поспіль місячне падіння поставок, що вказує на системні проблеми російського експорту нафтопродуктів. Падіння обсягів пов'язане насамперед зі скороченням виробництва на російських НПЗ, які з жовтня масово зупиняються на ремонті після ударів українських дронів, які не лише пошкодили інфраструктуру, а й порушили логістику та графіки переробки нафти.

Джерело:

- [Russia's fuel oil exports to Asia slow in early 2026 as sanctions hamper trade | Reuters](#)

Прокачування нафти на російські НПЗ 2025 року скоротилося до мінімального рівня за останні 15 років. Обсяг трубопровідних поставок знизився на 1,6% порівняно з 2024 роком і становив 228,34 млн. т. Ключовим фактором падіння стали позапланові зупинки й ремонті НПЗ у другій половині року. У 2025 році переробка нафти в росії скоротилася на 1,7%. Досвід 2025 року змусить компанії переглянути підходи до управління переробними активами - акцент зміститися на підвищення захисту НПЗ та зниження ризиків простоїв. Перспективи 2026 року залишаються невизначеними. Додатковий тиск на завантаження НПЗ могли чинити й експортні обмеження на пальне, запроваджені восени 2025 року.

Джерело:

- [Поставки нефти на российские НПЗ упали до минимума за 15 лет из-за украинских атак - Русская служба The Moscow Times](#)

У 2025 році морські поставки бензину з росії скоротилися на 40% — наслідок багатомісячного ембарго на експорт пального, яке поширювалося навіть на НПЗ. Хоча у січні існує ситуативне зростання по паливу на 10%, обмеження ще раз підкреслили вразливість російського паливного сектору в умовах санкцій. У структурі експорту 71% припало на російські нафтопродукти, ще 29% — на білоруські. Основними напрямками відвантажень залишалися Єгипет (27%) та Туреччина (22%), однак і ці ринки не змогли компенсувати загальне падіння обсягів. З лютого 2026 року експорт бензину дозволено виключно НПЗ. У січні рф збільшила морський експорт дизпального й газойлю на 19% до грудня 2025 року, до 4 млн. тонн, на тлі сезонного зниження внутрішнього попиту. До рівня січня 2025-го постачання скоротилося на 4,6%. Єгипет, Туреччина і Бразилія залишаються найбільшими покупцями російського пального й газойлю.

Джерело:

- [Russian Diesel Exports to Brazil Surge, US Market Share Falls on Price Gap - Bloomberg](#)
- <https://bcs-express.ru/novosti-i-analitika/morskoi-eksport-benzina-iz-rf-upal-na-40-v-2025>

ЄС

Єврокомісія презентувала проєкт нового 20-го пакет санкцій ЄС проти росії, який охоплює енергетику, фінансові послуги та торгівлю. Серед ключових заходів — повна заборона морських послуг для російської сировини нафти, розширення санкцій проти тіньового флоту РФ (дано 43 судна, разом - 640) та обмеження на технічне обслуговування ЗПГ-танкерів і криголамів. У фінансовому секторі ЄС пропонує запровадити санкції проти ще 20 російських регіональних банків, а також посилити контроль за криптовалютними операціями для запобігання обходу обмежень. Нові торговельні заборони охоплюють товари й послуги на 360 млн. EUR, а також імпорту металів та хімікатів ще на 570 млн. EUR. Також передбачені додаткові експортні обмеження на технології військового призначення. Проєкт санкцій має бути схвалений одностайно всіма 27 країнами ЄС до кінця лютого.

Джерело:

- https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_26_318

За словами Прем'єр-міністра Бельгії Барта де Вевера, активи росії залишатимуться замороженими до кінця війни, що означає їх подальше обговорення після укладення потенційної мирної угоди між Україною та росією.

Джерело:

- [Telegram: View @Bloomberg](#)

Єврокомісія заявила про намір підготувати окремий законопроєкт, який передбачає відмову від механізму цінової "стелі" та поетапну відмову від імпорту російської нафти до кінця 2027 року, включаючи заборону на страхування та транспортування російських нафтових вантажів. Йдеться про черговий елемент довгострокової стратегії ЄС із демонтажу енергетичної залежності від росії, яка дедалі більше розглядається в Брюсселі не як економічний актив, а як системний геополітичний ризик. Формально Москва вже майже втратила європейський нафтовий ринок: за підсумками 2025 року частка російської нафти в імпорті ЄС впала нижче 3%. Це прямий наслідок санкцій і структурної перебудови постачань. У газовому сегменті ситуація для росії залишається менш катастрофічною, але й тут тенденція очевидна: близько 13% імпортованого ЄС газу все ще має російське походження — приблизно на 15 млрд. EUR на рік. Саме цей залишковий обсяг у Брюсселі відкрито називають вразливістю для торговельної та енергетичної безпеки. Для росії це означає поступову, але незворотну втрату одного з найбільш платоспроможних і регульованих ринків збуту. ЄС свідомо йде на дорожчі та менш стабільні альтернативи, аби позбавити Кремль доходів і важелів впливу. У стратегічному вимірі це інвестиція в зменшення залежності від країни, яка перетворила енергоресурси на інструмент війни й шантажу.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-01-30/eu-mulls-replacing-russian-oil-price-cap-with-ban-on-services>

ЄС

Країни ЄС у спільній заяві оголосили про закриття Балтійського моря для суден «тіньового флоту» РФ. Відтепер танкери, які змінюють прапори чи не мають відповідних документів, вважатимуться такими, які не мають державної належності. До відповідної ініціативи приєдналися 14 країн. Зокрема, країни-підписанти попередили: вони розглядатимуть як судна без державної незалежності ті танкери, які ходять під прапорами двох чи більше країн. Судна повинні мати відповідну сертифікацію, документи та підтримувати безпеку судноплавства. Через Балтійське море транспортується до 50% російської нафти.

Джерело:

- [The growing risks to maritime safety - GOV.UK](#)

Ірак

Країна ухвалила рішення про націоналізацію нафтовидобувних потужностей на родовищі «Західна Курна-2». Крок став вимушеним заходом, щоб уникнути зупинки видобутку нафти через санкції США, накладені на російського власника частки — «Лукойл», якій належало 75% у проєкті (видобуток 480 тис. б/д).

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/iraq-nationalise-west-qurna-2-oilfield-operations-govern-ment-says-2026-01-07/>

Угорщина

Угорська компанія «MOL» придбає у «Газпрому» 56,15% акцій сербського НПЗ NIS за 1 млрд, EUR. Продаж має отримати схвалення OFAC США та влада Сербії. Повністю закрити угоду планують до кінця березня 2026 року. «MOL» вже володіє НПЗ в Угорщині та Словаччині, які досі отримують російську нафту. Частка російських компаній у NIS може дістатися не лише «MOL», а й компанії «ADNOC». Також, влада Сербії планує збільшити свою частку в компанії на 5%.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-01-19/mol-to-buy-gazprom-stake-in-sanctioned-refinery-serbia-says>

Велика Британія

Велика Британія розглядає застосування сили для захоплення танкерів «тіньового флоту». Правовою основою для висадки військових на такі судна є «Закон про санкції та боротьбу з відмиванням грошей». Влада Великої Британії вже ввела санкції проти понад 500 танкерів «тіньового флоту» - близько 200 із них фактично виведені з експлуатації через відсутність законного прапора та страхування. Такі кораблі становлять серйозну загрозу: аварії чи розливи нафти здатні призвести до масштабних екологічних та економічних криз. У Лондоні заявили, що знищення «тіньового флоту» є одним із пріоритетів уряду.

Джерело:

- [UK can legally stop shadow fleet tankers, ministers believe](#)

США

«лукойл» домовився 28 січня 2026 року про продаж закордонних активів американському фонду «Carlyle» — це весь міжнародний портфель компанії: НПЗ у Румунії, Болгарії та Нідерландах, видобуток в Іраку, Узбекистані та країнах Африки, понад 2 000 АЗС у ЄС й Азії. Активи в Казахстані до угоди не входять і залишаються під контролем «лукойлу», проте Казахстан вже подав офіційну заявку на придбання цих активів. Ринкова оцінка портфеля — 20–23 млрд. USD, однак через санкції США очікується дисконт у 20–50%. Учасники ринку оцінюють реальну вартість угоди в 12–15 млрд. USD. Продаж можливий лише за умови отримання дозволу OFAC Мінфіну США. Це вже друга спроба «лукойла» вийти з іноземних активів після провалу переговорів з Gunvor через відмову США видати ліцензію. Поточна ліцензія на продаж активів діє лише до 28 лютого, що посилює тиск на компанію та змушує погоджуватися на значний санкційний дисконт.

Джерело:

- <https://www.currenttime.tv/a/lukoyl-prodazha-zarubezhnyh-aktivov/33663593.html>

Мінфін США (OFAC) продовжило ліцензію до 28 лютого – для компаній, які мають право вести переговори з російською енергетичною компанією «лукойл» про купівлю її іноземних активів. Санкції проти «лукойлу» й «роснефті» були запроваджені 22 жовтня через розв'язану росією повномасштабну війну проти України. Невдовзі після цього «лукойл» виставив свої активи на продаж. Глобальні активи компанії, які включають нафтові родовища, НПЗ і АЗС оцінюються у 22 млрд.USD. Вони викликали інтерес у широкого кола організацій, зокрема американської приватної інвестиційної компанії Carlyle Group і групи, що складається з нафтового гіганта Chevron і Quantum Capital Group. Продовження генеральної ліцензії, термін дії якої мав закінчився 17 січня, також дозволяє зацікавленим сторонам укладати умовні контракти на продаж активів і припинення пов'язаної з ними роботи. Це вже друге продовження терміну: перше було видано у грудні. Через санкції США Міністерство фінансів повинно буде схвалити будь-які угоди, укладені з «лукойлом» щодо його активів.

Джерело:

- [Issuance of Amended Russia-related General License; Publication of Amended Russia-related Frequently Asked Questions | Office of Foreign Assets Control](#)

Міністр фінансів США Скотт Бессент заявив, що рішення Вашингтона про запровадження нових обмежень залежатиме від результатів мирного процесу. Додаткові санкції можуть торкнутися, зокрема, суден, задіяних у перевезенні російської нафти. Також він наголосив, що нещодавні обмеження проти нафтового сектору РФ вже дали ефект і стали одним із факторів, які змусили Москву сісти за стіл переговорів, що свідчить про вразливість економіки РФ до санкційного тиску.

Джерело:

- [Treasury's Bessent says further Russian sanctions depend on peace talks | Reuters](#)

Індія

Президент США Дональд Трамп повідомив, що Індія відмовилася від закупівлі російської нафти, а також уклала із США торговельну угоду. США пропонують Індії венесуельську нафту на тлі сповільнення імпорту російської нафти. Йдеться про поступове витіснення росії з одного з ключових для неї ринків. Індія, яка після початку повномасштабного вторгнення стала одним із головних покупців російської нафти і забезпечувала москві валютні надходження в обхід західних санкцій готується до різкого скорочення імпорту. У найближчі місяці закупівлі можуть знизитися до 500–600 тис. б/д, хоча ще в серпні 2025 року Індія імпортувала з росії близько 2 млн. б/д. Таке падіння означає суттєвий удар по російських нафтових доходах. Саме індійський напрямок був одним із небагатьох, що дозволяв кремлю частково компенсувати втрату ринку ЄС після початку війни.

Джерело:

- https://www.reuters.com/business/energy/us-pitches-venezuelan-crude-india-its-russian-oil-import-s-slow-sources-say-2026-01-30/?utm_source=chatgpt.com

Індійські крупні НПЗ уникають закупівель російської нафти. Indian Oil, Bharat Petroleum і Reliance Industries, не приймають пропозиції від трейдерів щодо завантаження російської нафти в березні та квітні. Відмова індійської Reliance Industries від російської нафти вже має фінансові наслідки. За підсумками 4 кварталу доходи нафтогазового сегмента компанії скоротилися на 8,4%. Reliance, яка тривалий час була найбільшим покупцем російської нафти, наприкінці жовтня офіційно заявила про дотримання антиросійських санкцій, а на початку січня повідомила, що не очікує жодних поставок з рф. Для росії це ще один сигнал звуження експортних можливостей. Вихід Reliance з російських схем може обвалити постачання російської нафти до Індії до мінімумів за кілька років. Після втрати ринку ЄС, москва тримається лише на Китаї та Індії, пропонуючи їм великі знижки, але навіть ці покупки дедалі частіше відмовляються від російської сировини під тиском санкцій США та їхніх союзників.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/indian-refiners-avoid-russian-oil-push-us-trade-deal-2026-02-08/>

Індійським НПЗ потрібен перехідний період, щоб завершити угоди з російською нафтою, перш ніж імпорт буде зупинено. Торговельна угода США з Індією передбачає зниження мит США на індійські товари з 50% до 18% в обмін на припинення закупівель російської нафти, натомість Індія купуватиме нафту у США та, можливо, у Венесуелі. Індія стала головним покупцем російської морської сирої нафти зі знижкою з 2022 року. Індія поступово скоротить імпорт російської нафти, оскільки повна зупинка вплине на роботу залежного НПЗ Nayara Energy, який підтримується росією й має потужність 400 тис. б/д. Також, Індія наразі диверсифікує джерела своєї сирої нафти - імпорт з рф падає високими темпами.

Джерело:

- <https://www.reuters.com/business/energy/indian-refiners-need-wind-down-period-russian-oil-sources-say-2026-02-02/>

Китай

Китай повністю зупинив імпорту електроенергії з Росії з 1 січня 2026 року і не закуповує навіть передбачений контрактом мінімальний обсяг — близько 12 МВт. Відмова від поставок стала результатом високих російських експортних цін, які з січня 2026 року вперше перевищили внутрішні китайські, що зробило подальшу закупівлю не вигідною. "Інтер РАО" (оператор експорту-імпорту) експортувало до Китаю надлишки електроенергії з Далекого Сходу. Контракт на постачання був укладений ще у 2012 році та діє до 2037 року. Передбачалося, що за весь період до Китаю буде поставлено близько 100 млрд кВт/год, або близько 4 млрд кВт/год на рік, проте експорт електроенергії до Китаю у 2026 році навряд чи відновиться.

Джерело:

- <https://www.kommersant.ru/doc/8342393>

Китай у 2025 році скоротив закупівлі майже всіх видів російської сировини. За січень – листопад 2026 року країна зменшила імпорту російської нафти на 7,6% — до 91,5 млн. тонн (або на 20%) через падіння світових цін і посилення цінових знижок. Закупівлі нафтопродуктів також зменшилися: за легкими дистилатами — на 3%, за важкими — на 33% (або на 33% і 40% відповідно). Поставки російського вугілля до Китаю скоротилися на 11% у фізичному вимірі (до 72,4 млн. тонн) і на 29% (або до 6,9 млрд. USD). Проте постачання ЗПГ до Китаю зросли в обсягах на 12%, однак у грошовому вираженні знизилися на 1,8%.

Джерело:

- [Китай в 2025 году сократил закупки в России почти всех сырьевых товаров - Русская служба The Moscow Times](#)

Китай значно збільшив імпорту російської нафти Urals наприкінці 2025-го — на початку 2026 року на тлі скорочення попиту в Індії, яка залишається найбільшим покупцем цієї сировини, й падіння цін на сорт. Посилення західних санкцій проти Москви змусило індійські НПЗ знизити закупівлі Urals. Натомість пропозиція дешевої російської нафти для Китаю зросла, давши можливість незалежним НПЗ країни отримувати підвищену маржу. У 4 кварталі 2025 року постачання Urals до Китаю становили в середньому 259 тис. б/д, що більш ніж утричі перевищує рівні перших трьох кварталів. У січні 2026 року відвантаження досягли приблизно 874 тис. б/д — максимуму з квітня 2023 року. З кінця січня ЄС забороняє імпорту палива, виробленого з нафти російського походження. Китай, на відміну від Індії, постачає мало нафтопродуктів до ЄС й не стикається з подібними обмеженнями. Незалежні переробники у провінції Шаньдун на сході Китаю — основні покупці російської нафти — збільшили закупівлі після отримання нових імпортних квот на 2026 рік та на тлі зниження цін.

Джерело:

- <https://www.nefterynok.info/novosti/kitay-narostiv-import-nafti-urals-do-maksimumu-z-2023-roku>

росія. Вплив санкцій на ВВП та федеральний бюджет

Бюджетна ситуація в росії різко погіршилася вже на старті року: у січні федеральний бюджет зведено з дефіцитом 1,718 трлн. рублів — майже половина річного плану. Доходи бюджету за місяць становили 2,362 трлн. рублів, що на 11,6% менше, ніж рік тому. Ключовий удар припав на нафтогазові надходження: вони обвалилися на 50% — до 393 млрд. рублів, мінімального рівня за останні п'ять років. Формально мінфін рф планував скоротити бюджетну «діру» з 5,7 до 3,8 трлн. рублів, однак у реальності дефіцит може зрости до 10 трлн рублів. Причини — знижки на російську нафту, проблеми з експортом, зокрема до Індії, та загальне погіршення зовнішньоекономічних умов. У негативному сценарії російська влада, ймовірно, піде на підвищення податків, емісію, посилення фіскального тиску на не сировинні галузі та на доходи населення.

Джерело:

- <https://ru.themoscowtimes.com/2026/02/09/dokhody-byudzheta-rf-v-yanvare-upali-na-116-defitsit-dostig-17-trln-r-a186742>

федеральний бюджет росії у 2025 році четвертий рік поспіль був зведений з дефіцитом: доходи уряду виявилися нижчими за витрати на 5,64 трон. рублів. У порівнянні з 2024 роком (3,47 трлн. рублів) "діра" у бюджеті стала більшою в 1,6 рази, а у відносному вираженні—2,6% ВВП — встановила рекорд з 2020 року (3,8% ВВП). Нафтогазові доходи обвалилися на 24% за рік, до 8,39 трлн. рублів після того, як ціна нафти Urals впала нижче 40 USD замість закладених у бюджет 70 USD.

Джерело:

- [Telegram: View @moscowtimes_ru](https://t.me/moscowtimes_ru)

Для бездефіцитного бюджету рф за підсумками 2025 року потрібна ціна нафти на рівні 93 USD за барель. За рік балансуюча ціна зросла на 4 USD, порівняно з 2023-м — на 7 USD, а відносно довоєнного 2021 року — одразу на 21 USD. Таким чином, бюджетна залежність від нафти повернулася до рівнів початку 2010-х, коли для балансу бюджету росії була потрібна нафта по 100 USD і вище, а федеральні фінанси ще зводилися при ціні близько 49 USD за барель. Відзначається різке зростання чутливості бюджету до нафтових котирувань. Для порівняння: на початку 2000-х росії вистачало 18–25 USD за барель, щоб податкові надходження покривали всі державні витрати.

Джерело:

- <https://www.facebook.com/andriy.volodymyrovych/>

Витрати на війну оцінюються приблизно у 170 млрд. USD на рік і вже поглинають близько 30% федерального бюджету, який становить 580 млрд USD. За таких умов кремль змушений покривати розрив за рахунок підвищення податків і нарощування держборгу. Дефіцит бюджету за підсумками 2025 року досяг 72 млрд. USD — найвищого рівня з 2009 року з високими ризиками його подальшого зростання.

Джерело:

- [Russia's Oil Revenue Is Plummeting - The New York Times](https://www.nytimes.com/2026/02/09/world/europe/russia-oil-revenue.html)

росія. Вплив санкцій на активи

Згідно прогнозу державного Газпромбанку, ліквідні активи Фонду національного добробуту (ФНД) рф можуть повністю зникнути приблизно за 1–1,5 року за збереження поточних цін на нафту. На початок 2026 року у ФНД залишилося 4,1 трлн. рублів ліквідних коштів (валюта та золото на рахунках ЦБ). Фонд починають активно витрачати, коли ціна нафти опускається нижче 59 USD за барель. При нафті близько 40 USD ФНД буде вичерпаний трохи більше ніж за рік; при 30–35 USD — фонд може обнулитися до кінця 2026 року; при 50 USD резервів вистачить приблизно на 2,5 року. У грудні російська нафта Urals коштувала в середньому 39 USD, наприкінці січня — 36–38 USD. До початку повномасштабної війни у ФНД було 113 млрд. USD ліквідних активів (6,5% ВВП). На початок 2026 року залишилося близько 52 млрд.USD — у 2,5 рази менше, лише 1,9% ВВП.

Джерело:

- <https://ru.themoscowtimes.com/2026/01/29/odin-iz-krupneishih-rossiiskih-gosbankov-sprognozirov-al-polnoe-ischerpanie-fnb-cherez-god-a185832>

росія продовжує втрачати активи за кордоном: «лукойл» виходить з великого нафтового проекту в Мексиці. Grupo Carso домовився про викуп частки російської компанії в морських родовищах Ichalkil і Pokoch у Мексиканській затоці. У межах угоди Grupo Carso придбає мексиканську «дочку» «Лукойла» — Fieldwood Mexico — за 270 млн. USD, а також візьме на себе погашення близько 330 млн. USD боргу. Таким чином, російська компанія фактично фіксує вихід із перспективного офшорного проекту, який ще кілька років тому розглядався як стратегічний для розширення її присутності в Західній півкулі. Проект має значні запаси — понад 560 млн барелів нафтового еквівалента, понад 80% з яких припадає на нафту. «Лукойл» отримав 50% у цьому проекті лише у 2022 році, заплативши близько 700 млн. USD за контроль над оператором. Тепер вихід відбувається за значно скромніших фінансових умов, що свідчить про погіршення переговорних позицій компаній з рф.

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-01-19/mexican-billionaire-carlos-slim-snaps-up-more-assets-in-oil-push>

росія стикається з проблемами при продажу конфіскованих активів для наповнення бюджету. У 2025 році росія конфіскувала майно на рекордні 3,12 трлн. рублів — більш ніж у чотири рази більше, ніж у 2024 році. Влада розраховує використати приватизацію для покриття бюджетного дефіциту на тлі падіння доходів від енергоносіїв і зростання воєнних витрат, однак продаж активів просувається вкрай повільно. Аукціон з продажу аеропорту Домодедово не відбувся: стартова ціна у 132 млрд. рублів не привернула жодної заявки. Покупців відлякали слабкі фінансові показники активу, висока боргова нагрузка та дорога вартість кредитів. Висока вартість запозичень та ризики перегляду прав власності знижують інтерес навіть лояльних інвесторів і обмежують потенційні доходи бюджету від приватизації

Джерело:

- <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-01-21/russia-struggles-to-sell-seized-assets-to-bolster-wartime-budget>

Офіційні джерела моніторингу виконання санкцій проти РФ

30

Іноземні джерела:

EU

- https://www.eeas.europa.eu/search_en?fulltext=sanctions
- <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-over-ukraine/>
- <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

UK

- <https://www.gov.uk/business-and-industry/embargoes-and-sanctions>

USA

- <https://www.state.gov/ukraine-and-russia-sanctions/>

Українські джерела:

- МЗС України:
<https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/sankciyi-proti-rf>
- НАЗК України:
[Санкції](#)
- РНБО:
<https://drs.nsd.gov.ua/>
- ГУР:
[Санкції](#)
- КСЄ:
[Санкції](#)
- Європейська правда:
<https://www.eurointegration.com.ua/tags/sanctions-/>
- Enkorr:
<https://enkorr.ua/uk/news>
- Tverezo.info:
<https://tverezo.info/post/category/news/sankcziyi-na-chasi>

Цей моніторинговий звіт є інформаційно-аналітичним продуктом, що створений учасниками наряду реформи корпоративного управління Офісу підтримки відновлення та реформ (RST) для Міністерства енергетики України, який охоплює питання, новини, важливі події з питань введення, дії, моніторингу санкцій, накладених на юридичних та/або фізичних осіб в Україні та на міжнародному рівні, регуляторного середовища, тощо.

«Архітектура відновлення та реформ в Україні» (URA) – це комплексна програма технічної допомоги, запроваджена Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) у партнерстві з Європейським Союзом для підтримки важливих процесів відновлення та реформ в Україні. URA реалізується за фінансової підтримки Багатостороннього донорського фонду стабілізації та сталого розвитку України ЄБРР. Учасниками Фонду є Австрія, Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Латвія, Словенія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Швеція, Швейцарія, Велика Британія, США та Європейський Союз.

URA підтримується Багатостороннім донорським фондом стабілізації та сталого розвитку України ЄБРР.

